

PUHDAS ITÄMERI JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Fondrapport

2/2012 (27.9.2012)

Situation 31.7.2012	€
Donationer	7,8 MEUR
Använda medel	5,5 MEUR
Förbindelser	2,3 MEUR

Målen för projekten Ett Rent Östersjön

Projektet Ett Rent Östersjön har två verksamhetsområden: projektet för förebyggande av eutrofieringen av Östersjön och projektet för främjande av säkerheten vid oljetransporter i Finska viken. Projektet Ett Rent Hav leds av Marjukka Porvari och Tankerskyddsprojektet av Pekka Laaksonen. Sammanlagt åtta personer arbetar med projektet och stödåtgärderna för dem, varav en på deltid.

Målet med Ett Rent Hav -projektet är att minska den mängd fosfor som årligen hamnar i Östersjön med 2 500 ton före utgången av 2015. För närvarande pågår Ett Rent Hav -projekt i sammanlagt 16 städer i fem länder. I projektobjekten strävar man efter att effektivisera fosforavskiljningen vid vattenreningsverken så att fosforhalten i avloppsvattnet från vattenreningsverken är högst 0,5 mg per liter.

Målet med projektet Tankerskydd är att avsevärt minska risken för en stor tankfartygsolycka på Finska viken genom att lansera navigeringstjänsten ENSI. Tjänsten förbättrar kommunikationen mellan fartyget och styrningen av fartygstrafik genom att möjliggöra en proaktiv styrning av fartygstrafiken. Tankfartygen får i sin tur nyttig navigeringsinformation via ENSI-portalen. Målet är att tjänsten används av största delen av de tankfartyg som trafikerar i Finska viken före utgången av 2013. Trafikverket är huvudsamarbetspartner i projektet.

Projektet Ett Rent Hav

Den tekniska planeringen av fosforavskiljningssystemet och anbudshandlingarna för vattenverken i Gattjina och Viborg i nordvästra Ryssland blev klara 2011. Enligt planen ska installations- och byggarbetena vara slutförda 2013. Stiftelsen ansvarar för anskaffningen av utrustning medan vattenverken ansvarar för installations- och byggkostnaderna. Tack vare projektet minskar de årliga fosforutsläppen från Gattjina till Finska viken med 40 ton och från Viborg med 20 ton.

EU:s Östersjöprogram finansierar två program, PURE och PRESTO, i vilka stiftelsen genomför investeringar som effektiviserar avskiljningen av näringsämnen.

Projektet PURE (Project on Urban Reduction of Eutrophication) går ut på att förbättra fosforavskiljningen i Vitryssland, Polen, Lettland och Estland. I projektet uppnås en minskning av fosforbelastningen med sammanlagt 300–500 ton. Utrustningen för effektivisering av fosforavskiljningen och slamhanteringen i vattenreningsverket i Riga och Jurmala har anskaffats och de sista installationsarbetena pågår just nu. I Riga effektiviseras fosforavskiljningen även med direkt stöd från John Nurminens stiftelse under 2012. Anskaffningen av utrustning och byggarbetena i vattenreningsverket i Brest genomförs 2012 och installationsarbetena slutförs 2013.

Projektet PRESTO (Project on Reduction of Eutrophication of the Sea Today) går ut på att investera i en effektiviserad avskiljning av näringsämnen i fyra vitryska städer: Grodno, Vitebsk, Molodetjno och Baranovitji. Enligt preliminära bedömningar minskar projektet fosforbelastningen från reningsverken till vattendragen med cirka 500 ton. De preliminära tekniska investeringsplanerna blev färdiga sommaren 2012 och förhandlingarna med vattenverken fortsätter med stöd av planerna hösten 2012. Efter att de detaljerade planerna har blivit färdiga genomförs anskaffningen av utrustning till vattenverken och byggarbetena under 2013. I projektet ingår också ett omfattande utbildningsprogram för avskiljning av näringsämnen från avloppsvatten. I utbildningen deltar vitryska vattenverk i Östersjöns avrinningsområde samt högskolor som utbildar vatteningenjörer och planeringsinstitut. I maj 2012 ordnades en utbildning i S:t Petersburg tillsammans med stadens vattenverk.

Den totala budgeten för projektet PURE är 3,2 miljoner euro, varav en 1 miljon euro används för direkta investeringar i system för avskiljning av näringsverken på avloppsreningsverk. Den totala budgeten för projektet PRESTO är 4,55 miljoner euro, varav 2 miljoner euro investeras i avloppsreningsverk. Största delen av projekten finansieras av EU:s Östersjöprogram: finansieringen täcker 75–90 procent av samarbetspartnerns omkostnader för projektet (beroende på i vilket land samarbetspartnern är verksam). Dessutom stöder Finlands miljöministerium de finländska samarbetspartnerna i båda projekten med ett belopp som täcker största delen av deras egna kostnader.

Stiftelsen har rätt ut den belastning som djurgårdarna kring S:t Petersburg orsakar på Östersjön under 2011. Tillsammans med hönsgården i Udarnik har man förhandlat om ett gemensamt projekt för att minska den belastning av Östersjön som läckande spillningsbassänger på gårdens område orsakar. I maj 2012 beviljade Baltic Sea Action Plan Trust Fund finansiering till stiftelsens och Udarniks projekt. Just nu pågår en utredning av de olika alternativen för tömning av gödselbassängerna.

Stiftelsen har sedan januari 2012 haft kontakt med ryska EuroChem, som äger Fosforit-fabriken i Kingisepp, för att minska utsläppen från fosforproduktionen till Finska viken via Lugafloden. Enligt en uppskattning av Östersjöns skyddskommission kan rentav 700–1 400 ton fosfor per år rinna ut i Östersjön från fabriksområdet, vilket gör fabriken till Östersjöns överlägset största lokaliserade utsläppskälla. Våren 2012 besökte EuroChems experter Finland för att studera metoderna för utsläppshantering inom gödselmedelindustrin och förhandla om fortsatt samarbete. I juni 2012 undertecknade stiftelsen och EuroChem ett avtal enligt vilket stiftelsen och EuroChem tillsammans anlitar ett oberoende europeiskt sakkunnigorgan, som får uppdraget att bedöma funktionaliteten av en reningsanläggning som byggts för att hantera fosforutsläppen och följa upp nivån av fosforutsläpp i Lugafloden.

Tankerskyddsprojektet

Den slutliga ägaren av navigeringstjänsten ENSI (Enhanced Navigation Support Information) är Trafikverket, som också ansvarar för beställningen av leveranserna i anslutning till tjänsten. Genomförandet av ENSI-portalen för tankfartyg fortskrider enligt Trafikverkets planer och testningen av systemet inleds hösten 2012.

John Nurminens Stiftelses roll i projektet är att leda kravspecifikationsarbetet för ENSI och att föra samman olika aktörer för att snabba upp utarbetandet och införandet av tjänsten. Våren 2012 inledde stiftelsen den preliminära planeringen av införandet och offentliggörandet av ENSI och fortsatte planeringen av de följande faserna i projektet. Dessutom har stiftelsen förberett sig på att överföra projektansvaret till Trafikverket.

Medelanskaffning

Projektet Ett Rent Östersjön finansieras med privata donationer och offentligt stöd. Under första halvåret 2012 uppgick intäkterna av anskaffningen av medel för Ett Rent Östersjön-projektet till sammanlagt drygt 300 000 euro. Enligt styrelsens beslut våren 2012 rapporterar vi enbart donationer som redovisats på stiftelsens konto, men inte avtal om mångårigt stöd.

Av stiftelsens huvudsamarbetspartners fortsatte Nokia, Fortum och Kuusakoski under våren sitt stöd till Ett Rent Östersjön-projektet. Fortum undertecknade en avsiktsförklaring om ett årligt stöd på 100 000 euro för åren 2012–2015, och Kuusakoski donerade 50 000 euro. Dessutom beviljade Ålandsbanken ett Naturkontobonus på 55 000 euro och Aleksandria donerade 10 000 euro till Ett Rent Östersjön-projektet.

Den 31 juli 2012 hade stiftelsen samlat in sammanlagt cirka 7,8 miljoner euro, av vilka cirka 5,5 miljoner euro har använts för genomförande av projekt. Förbindelserna, dvs. den summa som reserverats för aktuella och planerade projekt, är 2,3 miljoner euro. Beloppet kan öka om tidtabellerna för projektet förlängs.

För närvarande insamlas medel för att finansiera åtgärder för minskning av återstående cirka 500 fosforton per år i syfte att uppnå målet på 2 500 ton för projektet Ett Rent Hav. Den uppskattade kostnaden är 3 miljoner euro. Finansieringsbehovet är mycket oklart eftersom projektobjekten ännu inte har identifierats. Dessutom insamlas medel för kostnaderna för drifttagning av tjänsten ENSI. Dessa kostnader förväntas uppgå till 200 000 euro.

Erik Båsk
Ombud
John Nurminens Stiftelse